

ГАЗЕТЛӨН ДОНЫС:

Учрежден- нејаслы да организа- тсјааслы	1 т.	6 т.	во
Гражданаы	1-257--50	15 ш.	
	653--75	7--50	

Лүөртөдјасые доныс 30 ур. посны гижөда строкаы.

Газетсө поңо сүзөдны Редактсјаыс веокыда, лібө піөмө новлөдлөяс-пыр.

ЈУГЫДА ТУЈ

(СВЕТЛЫЙ ПУТЬ)

Комі Авт. Областувса Исполкомлөн да ВКП(б) Обкомлөн газет.

РЕДАКЦИЈАЛӨН АДРЕС:

Сыктывдин-кар,
Вадорыв улч, 41 №
Телефон 56 №.
г. Устьысольск, Набережная, 41.
Гижөдјас газетө колө гижны
өтар лйстбокас, мича.
Кырымавтөм гижөдјас оз
вйдлааны.

ПЕТӨ 12-өд ВО,
быд лун, суббтајасө да
праһнык мөд-лунјасө-кынчй.

Тувсов гөра-көза кампанье-кежлө план.

Комі крестана, чорыдчыка бостөј кыпөдны урожај, паскөдөј көзајастө, өтүвтчөј колхозјасө, вйзму ужалан төварішчествојасө!

Міјан вйзму овмөс кыптө, сөмын ічөт-на міјан көзана площафс, омөл-на вйзму ужалөмас техникаыс, крестаналөн скөт зев на еща сетө вузөс-вылө, зев-на наңөн паскалө коперативјасө, колхозјасө өтүвтчөмыс, таыс і петөны кампанье нуөдөм-кежлө ыж-ны мөгјасыс. Міјанлы колө

зылы паскөдны көзана площафсө да сіјөн чынтыны кыт-чөң поңас міјанө бокоы наңвајөм, өтпыр зылы, унжык бостны көрымјас, медым паскөдны скөт вйөм, сіјөн унжык сетны овмөсыс вузөс-вылө да унжык бостны кујөд мујас вынөдөм-вылө—тајө мед ыжыд мөг міјан.

віка көјдыс, 2,9 тонна клевер-көјдыс да 0,6 тонна тимофејевка-көјдыс. Медым воңө-кежлө паскөдны көјдыс быдтөм шуөма бостны контрактатсјабн клевер көзајас көјдыс-вылө 5 гектар. Прондорын, Межадорын да Вйзнын, віка көзајас көјдыс-вылө 20 гектар—Сереговын, Прондорын да Межадорын, тимофејевка көзајас көјдыс-вылө жө 2 гектар.

көзајасө. Контрактатсја шабди-вылө шуөма вөчны Лузбердса районын 165 гектар-

вылө, да Ајкатыла вөлөотын 35 гектар-вылын.

МЕДВОҢА МОГ—ПАСКӨДНЫ КОЛХОЗЈАС ЛӨӨДӨМ ДА КРЕСТАНАӨС КОПЕРАТИВЈАСӨ ӨТУВТӨМ.

Комі крестанінлөн овмөс-јасыс зев посныөс, ічөт доко-да, најө өткөн оз вермыны сүзөдныгыры машинајас. Сөкыд жө крестанінлы өткөн весавны выл пашна, костыны нурјас, овмөдчыны выллаын. Көсјө-чы, оз-лі гөл да шоркоффема олыс крестанін, а өлөмыс ачыс шөктө сылы өтүвтчыны коперативјасө, пырны колхозјасө. Став бур өлөмыс міјан крестанінлөн өтүвтчөм-сајын. Кымынгырысжык колхозыс, вйзму ужалан коммуна, вйзму ужалан артель, төварішчество, сымын регыд вермас бурмыны крестанінлөн өласногыс, сымын уна сіјө вермас вузавны асыс төвар. Міјан колхозјаслы не сөмын вйзму ужавны колө өтүвјөн, өтүвјөн жө лөб ужавны вөр леңөмын, боко најеткаламунөмын. Тавога көза кампанье-дирјі колхозјаслы колө мунны мед воңын. Налу вйз-мусө ужаны колө агроном-

јас велөдөм-серті. Агроном-јаслы лөб мед воң отсавны колхозјаслы. Быд колхозлөн колө лоны воңө-кежлө производственней план-тајө лозунг тавога гөра-көза-кежлө. 1928 вога октабр 1-өд лун-кежлө ооласт-паста волі 34 колхоз да 319 вйзму коператив. Та-кынчй көза помасөм-кежлө шуөма нөшта-на лөөдөны 23 колхоз да 54 вйзму коператив. Тајө еща-на, өтпыр колө төжыдыны мед өскө быд колхоз бура ужалис, мед өскө быд колхоз пунктаслыс мөгөн кыпөдны овмөс, бурмөдны урожајас, тајө ужын колхозјаслы колө лоны мед воңын. Вйзму органјаслы, Селпромкредитсојузлы, Сельхозбанкы, Колхозбјуролы колө төжыдыны отсавны колхоз-јаслы најө ужын, агрономическеј отсөгјас сетөмөн, уж-јөзјасөбн да мукөдөн. Көзана площаф колхозјаслы шуөма паскөдны таво 26%-вылө.

ЕН ВӨТЛЫ ВӨВТӨ ПЬЕӨН, ВӨТЛЫ ЗӨРЈӨН.

Көзана лөбшасфсө зөрдө ид-улын шуөма таво паскөдны 3,2%-вылө. Медым тулыс кежлө не колччыны көјдыс-төг, колө быд вөлөотын лөөдөны көјдыс заптан фондјас да чукөртны сетчө планын шуөм-серті, 6388 тсентнер көјдыс. Онөң тајө ужыс омөдө вөлі мунө, колө чорыдчыка бостыны тајө уж-бердас. Медымгыртны көјдыс сүзөдө-төмлунсө—сүзөдөма Урал областыс 640 тсентнер зөр көјдыс да 640 тсентнер-жө ид-көјдыс; та-кынчй сүзөдөө тсентрыс 262 тсентнер „золотој дождь“-нима зөр көјдыс да нөшта-на мунө сорні 350 тсентнер зөр көјдыс областө леңөм-жылыс.

ШАБДИ КОЛӨ МАНУФАКТУРА ВӨЧӨМ-ВЫЛӨ.

Шабди көзајас планын шуөма паскөдны 16%-вылө. Лузбердса да Ајкатыласа район-јасын шабди мунө вузөс-вылө, колө і мукөд районјасын вөчны сіз-жө. Міјан областын тајөс вөчны кокыд, міјан зев паскөдны муыс, пашна-улө лөөдөдгөн шабди мунө мед-воңа-көзабн.

Урал областыс таво сүзөдөө 66 тонна шабди көјдыс. Тајө көјдысјасөбө мед воң кутасны сетавны сіја овмөсјасө, кодјас нөшта тулысөм-на лөөдөдасны вйзму коперативјас-көд договорјас(контрактатсја) арнас лөб төвнас шабди ку-фел, да көјдысөб вузалөм-вылө, да көзајасөб кутасны агрономјас шөктөм-серті дөчөртны. Тащөм договорјасөб лөөдөдөјаслы лөб сетөма задат-кй, кущөмкө јукөсө сетасны мануфактурабн, көјдысөб, мичерала му вынөдөданторјасөб, наңөн да мукөдөн. Договор-јасөбө мед бурлөөдөны кымын-кө көзыөјаслы өтвылыс, лөбө став сөктөн өтүвјөн, тајинад кокыджык лөб гөл да шөр-коффема овмөсјасөбө өтүвтны да кокыджык лөб агроном-јас-шөктөм-серті дөчөртны

ЛЕПТАМ УРОЖАЈСӨ КӨЗАЈАСЛЫС.

Көймөд ыжыд мөг міјан—лептыны урожајас. Таво-вылө шуөма зылы лептыны урожајсө наңјаслыс 3,5%-вылө, да мукөд көзајаслыс 4 прө-чентыс не ещажык.

Медым вештыны өккыд ужсө крестанінлыс, міјанлы һекычй оз ковын омөлік уро-жајас. Сөвет правительство став СССР-са крестаналы пук-

тис мөгөн—вйт воін лептыны урожајсө 35% - вылө. Тајө ыжыд мөгсө ковмас тавога-жө пөртны өлөмө. Тајөс мичерма вөчны вйзму ужалан техника бурмөдөмөн, гөл да шөркоффема овмөсјас кол-лективјасө өтүвтөм-пыр да јөз-пөвсын агрономическеј мера-јасөбө паскөдөм.

МЫ КӨЗАН—СИӨС І ВУНАН.

Колө паскөдны көјдыс весалан ужсө, таво зылы весавны 75% став көјдыссыс. Пырыс-пыр-жө лөөдөны көјдыс весалан став машинајасөбө да мөдөдны өктјасө.

Көјдыс весалөмөн мед кок-ныд да мед дөнтөм лөб кы-пөдны урожајас. Көјдыс ве-салөмыс сөмын урожај сөдө 10%-саң 20%-өң. Медым быд крестанін вермис весавны көј-дысөб, колө төжыдыны мед став машинајасыс ужалисны, мед најө нө өтө час ез сулав-ны ужтөг. Көјдыс весалан машинајасөбө колө кыскавын өктыс-өктө да индыны сы-вылө торја мөртөс. Оз-кө сүзчыны көјдыс весалан ма-шинајасыс, волісполкомлы, мөда-мөдөлы отсасан комитет-лы, лөбө уждысан төваріш-честволы колө пырыс-пыр-жө сүзөдны машинасө Селпром-кредитсојузлыс. Тријерјас бы-дөднлы оз сүзчыны, сөмын көј-дыс весалан машина „Три-умф“ (бура-кө сіјөс сувтөдан) ужалө оз-жө омөлжыка. Көј-дыс весалан пунктјаслы ма-шинајас вузасөны ыжыд лө-тајасөб—ужјөзөн 6 во-кежлө, задаткитөг. Көјдыс весалөмыс Обісполкомлөн лөөдөдөм дон („Триумф“-вылын весалөмыс 1 урөн быд 16 кілограм веса-лөмыс да 1-2 урөн 16 кілогр. „тријер“-вылын весалөмыс) бы-дөднлы вермана. Та-кынчй гөл крестанөс поңө ічөкөз мөзды-ны көјдыс весалөмыс дон мынтөмыс. Көјдыс весалөм кад помас лөб нуөдөма кон-курс преміяјас сеталөмөн көјдыс весалан мед бур пункт-вылө; премія лөб сетө-ма өктјаслы да земельней обществојаслы 100% - вылө-кө весаласны көјдысөб.

ковмас протравливаннөсө вөчны. Көн формалыныс оз сүзөс, сен поңас көјдысөб мыскавын піөм да івест-со-ра вабн. Кычй тајөс вөчыныс поңө төдны тавога февраль 12 лунса „Беднота“ газетныс 3236 нумерыс статта лысөдө-дөмөн, сөгса агрономјаслыс јуавөмөн.

Плугөн гөрөм, көзан ма-шинабн көқөм сіз-жө лептас урожај.

Тавоң міјан областын 51% став крестана овмөс-пөвсын гөрөны вөлі плугөн, тулыс-кежлө шуөма разөдны нөшта-на 5000 плуг, сіз-кө 60% став овмөсјас-пыщкыс кутас-ны-нын гөрны плугөн. „Зиг-заг“ агас көрөм-серті сетөма лөі местајасө. Көзан машина-јас лөб вөјөма 50 кымын, ферт, тајө оз тырмы да мед воң көзан машинајасөбө ков-мас сетавны колхозјаслы, ко-перативаслы, кодјаслөөдөдасны прокатней пунктјас. Көман воын көзан машинајас ез став-нас исползутны, тащөмсө таво оз нин ков леңны. Көзан машинабн көқөмөн быд гек-тар-вылыс лйшалө 0,75-1 тсентнер көјдыс, та-кынчй пе-тасјас лөбны өткофөжык да мичажыкөсө дај і урожајыс бур-жык лөб. Колө сөмын көзан машинабн көзаны бура гөрөм му-вылын, мед муыс ез вөвгырыс комөкөсө да көјдыс мед 1 1/2-2 вершкыс не еща-жык вөлі сурөма му-пыщкыс.

Машинајасөбө сүзөдны кок-ныджык лөб өтүвтчөмөн ма-шинней төварішчествојасө, вй-зму коперативјас - бердын колө лөбөдны прокатней пунктјас, тајинас машинајаснас вермас-ны ужавны і гөл крестана-јас.

ЈПомөө вйзөд 2 лйстб.).

Мөд ыжыд мөг—паскөдны көзана площаф.

Таво-кежлө міјанлы колө паскөдны көзана площаф-сө 7%-мында. Тајөс мичер-мам вөчны—өктјас-бердын борјас, важ шыбытчөм мујас да важ тылажс гөрөмөн, ко-көм-вылын аңкыщ да віка зөрјөн сорөн көқөмөн да вөр-улыс выл мујас весалөмөн (сетчө поңас көзны шөбди да зөр і зев бур урожај бост-ны).

Унжык нөрым—унжык скөт, унжык скөт—унжык кујөд, унжык кујөд—унжык наң.

Вердын-кө мөскөс уна-өк-кас көрымөн, турун да ізас-кынчй наңөн, жмыкјасөбн, кар-тупелөн да турнепсөбн, сіјө сетас унжык јөв.

Таво-кежлө шуөма пас-көдны көзана-площафсө кар-тупель да турнепс-улын 8%-вылө, віка зөр-улын—60% да аңкыщ-улын—20%-вылө.

Турнепс да турун көјдыс-

јас поңө сүзөдны уждысан төварішчествојас-пыр, Сел-промкредитсојузөм. Медым вйзны картопельсө сісөмөмыс. колө өн-жө став картопельсө вйдлавын, бөрјыны бурсө да вйзны кос-инын, а сөгса быд кык-кујим вежон-бөрын бара вйдлавын да бөрјыны. Тајөс-кө оғө вөчөј, тулыс-кежлө ко-лам қик картопельтөг. Кол-хозјаслы да вый-вөчан артель-јаслы корнеклубнеплодјас-у-лын площафсө паскөдөмын колө мунны мед воңын. Ме-дым бөотны бур урожај, кар-тупельсө колө кыкыс гөжөм-чөж окучывајтны, турнепс шө-чөдөны, өтпыр колө весавны јөгөсө турунјасыс. Віка колө көзны зөркөдө өтвылыс, сытөг віка көзаыс уөб да вермас сісөмыны, сы-вөсна чинас уро-жај. Селпромкредитсојуз да уждысан төварішчествојас-ту-лыс-кежлө заптөны 80 тонна

Ю во вежывтөг ВЦК да СССР-са ЦК-ын предгедательын.

ВЦК-о јуралыгон Ка- лынин-јортос борјом.

1919 вога март 30-д лунд ВЦК заседање-вылын, I. М. Свердлов кулом-борын, Михаил Иванович Калинин борјисны ВЦК-о предгедательо. М. I. Калинин кандидатурадор сувтис В. I. Ленин. Сјјо аслас висталомын секи шуис:

„Міјанлы колд Совет государствын јуралыгд борјыны сещдм мортос, кодї ескд вермис петкддлыны, мјј партијалдн шдркофдема олыс крестана-јылыс шумјасыс бура нуддсдны олмд. Сещдм мортис мјјан ем М. I. Калинин—Пітерса робочей. Сјјо кы во-нн ужалис партија уж-вылын, ачыс Тверскеј губерна-улыс крестанн, сјјо зев топыда кутд јитдд крестанакд“.

„Со мјјла,—вожд висталд В. I. Ленин,—М. I. Калининс колд борјыны. Сјјо јтас совет-властос крестанакд“.

М. I. Калининлн олмыс.

Революција-нога мед-возда ужыс.
М. I. Калинин чужї 1875 вога нојабр 20-д лунд, Верхнаја Троица сиктын, Корчевска уездын, Тверскеј гу-

бернаын, крестанн семјашыкын. Ічотысагыс сјјо ужалис гортас сдкыд уж-вылын. Михаил Иванович сиктса школаын велддчдм-борын мунис тесјасны помещик Болтовскиј-ордд. Накдд шдщ сегоа Пітерд мунис.

1893 воын, 18 ардн Калинин-јорт пырд „Старый Арсенал“-ныма заводд ученикд. Кык во-борын сјјо ужалд-нн Путиловскеј заводын. Сенї М. I. тдмагис революција ужнудыс гуса кружокјаскд, кутис воывылыны шдщ сетчд—велддчыны.

Пітерын организутчїс „Союз борьбы за освобождение рабочего класса“. 1899 воын сјјо сојузас сулаломыс да ужаломыс Михаил Ивановичос, да сукдд шдщ 52 мортос, пукдддны турмад. Сенї сјјо мед-воз-на тдмагис политїка литературадн да Маркс „Капиталон“.

Сы-борын Калинин - јордорыв кутис нуддны революција-нога гуса уж, унаыс сјјос пукдддлыны турмад, ыстылысны ссылкад да с. в..

Калинин-јорт большевик.

1905-д воын, ссылка-борын М. I. бор локтис Пітерд да кутис ужавны Путиловскеј заводын, борынжык ужалис мукдд заводјасын. Сетгыс сјјо јурнас-нн пырис революција-нога ужд, кутис ужавны большевикјаскд дтвылыс—ачыс лої зев бур большевик.

1917-д вога февралса революцијадз сјјо дорыв ужалис большевик партија комїтет-јасын, вескддлыс робочейјас кыпддчдмјасдн, дтвталис најдс вермагны сар-правїтельствокд, капиталистјаскд.

Октябрса революција- борын.

Октябрса революција-борын Калинин-јортос борјисны Пітер-карса гдлвад. 1919 воын Калинин-јортос борјисны ВКП(б) ЦК-о шлендн, борынжык, I. М. Свердлов кулом-борын, ВЦК-ын јуралысд.

Секї том совет республика влдї бї кыщ-пыщкын. Совет-власт местајас-вылын влдї слаб-на. Михаил Иванович ачыс ветлд став Россия-паста, геталд инддјас, отсалд ужавны. Сјјо ветлїс пштї быд фронт-вылд, дзјддїс ужалыс јддс, крестанадс, гдр-армејечјасдс вермыны жежд-јасдс. Дад борынжык М. I. дорыв влдї ветлд, шыгјалан районјасдд да мукддлатї, места-высагыс влдї отсасд ужалыс јдзлы, пыр влдї на-пыщкын. Сјјо аслас кокнї кывјдн влдї тдмддд ужалыс јддс партија да совет-власт политїкадн.

Онї сылдн ужыс зевыжд. Сдмын М. I. муштытдг ужалд, став вынсд пуктд СССР вынмдддм-вылд.

Онї сјјо ВКП(б) ЦК Политбурроын шлен.

Школары отсалїсны.

Крївонаволотскын, (Важгорт вол., Іемдн у.) партијеч-јас, комсомолечјас да служашцейјас феврал 10 лунд вчлїсны субдтнїк школары отсасдм-куза.

Најд ас матерјалгыныс вчїсны школад скамјас. Крестана танд најдс јона ошкдны.

Отсалам гдл чельадлы.

Мажаса (Куломдн у.) школаын гдл велддчысјаслы лдсддїсны кык гоз гынсапдг, кык пас да дтїшал. Сы-кын-дї 3 велддчыслы отсалдны нандн.

Тувсов гдра-кдза кампанье-кежлд план.

Мїнерала мувынсддан- торјас сетчдны кудд- тдм-їнјасджык.

Известдн да трундадн јон-жына кудддданы мујасдс. Сдмын мдд во-чдж-на мјјан тдд-чдмдн кутис содны мїнерала мувынсдданторјас сукдддмыс, весдг днї-нн мї огд вермд кордм-сертїыс сукдднысд мїнерала удобренїесд. Таво лдд вадма 136 тонна бысама пдл-лос мїнерала му вынсддан торјас, на-пдвсын 81 тонна суперфосфат, 39 тонна фосфорїт пыч, 16 тонна калїјнеј сов. ОЗУ план-сертї тајд лдд сдмын-на 50%. Мед воц мїнерала мувынсдданторјас кутасны сетчыны колхозјаслы, крестаналы, кодјаскдд лдсдддма контрактатсїја кдза-вылас, сегоа гдл да шдркофдема овмдсјаслы.

Мїнерала му вынсддан-торјас - кынчї таво первої-на мјјан областын кутасны вынсдддны мујасдс известдн. Тулыснас лдд вадма кык мельнїча известдс їзны. Отыс лдд сувтдддма Сереговын, мддыс Сыктыв Ыб-гдгдрын. Известсд кутасны сетавны 3 ш. 60 ур. дыр-кежлд ужјдддн. Ставсд таво кдсјоны їзвеска - авны 500 гектар коокдм му. Рајонјасын кдн мунд нурјас коотдм уж, колд мујас-вылд кыскавны перјом трундасд.

Понда уна переменадн ужавны.

Уна-переменадн му ужалис-дырї соддны кдрымјас, бурмдны урожајјас, мулдн выныс озжык быр, аныкыщ, клевер да вїка кдддмыс му вылас ндшта-на сддд. Уна-переменадн му ужалдм-вылд вуждддмын мед воцын колд мунны Кдзвыс да Лет влддстјаслы, сенї помасдма землеустројство уж, сенї став овмдсјаслы колд вужны уна переменадн му ужалдм-вылд. ОЗУ план-сертї таво уна переменадн ужалан мујас-улын колд лдны 650 гектар.

Колд бурмддны скдт.

Јдла скдтыс крестаннлы колд бостны мед ыжыд докод. Сы-вдсна колд зїлыны бостны унжык јдв. Та-куза колд буржыка верддм-кынчї, буржыка вїддм-кынчї, бурмддны скдт рддсд, случнеј пунктјас лдсдддм-пыр. Бур дшјасдс почд сукдддны „Казлук“ совхозыс, лдбд борјыны ас-сїктыс буржыкјасдс. ОЗУ план-сертї шумдма лдсдддны таво-кежлд 105 случнеј пункт.

Бур вдв бетас бур на- жетка.

Бур вдв сукддны почд случнеј пунктјас лдсдддм-пыр. Областувса коушннн ем 15 уж, на-пдвсыс 6 фїнскеј рд-

дыс да 9 орловскеј рысак. Быд влддстлы, кытчд ОЗУ шыаслїс, колд короны сдм да сукддны случнеј кампанье-кежлд ужјасдс. Та-кынчї уезд-јасын сулалдны случнеј пункт-јасын 6 уж, сегоа колд кдрт-ымдн бостны крестаналыс 35 кымын мед бур ужјасдс. ОЗУ план-сертї таво лдд лдсдддма 56 случнеј пункт. Уж-јасдс колд ставнас їсползујтны, мед быд уж тырвддс 40 кдбылаыс не ещажык.

Уждддјас геталдм.

Медын отсавны крестаннлы регыджык кыпддны овмдс, государствд јона отсасд, лддд ужјдддн сдм. Тувсов гдра-кдза кампанье-кежлд уж-јдзјас геталдм јона паскалд. Сдмын крестаналы аслыныс шдщ колд тдждыны отсавны тдварїшществојасд пајејеј взносјас чукдртдмдн, кдјдыс-вылд, машїнајас-вылд, скдт-вылд ыжыджыка задаткї сетддмдн. Колд зїлыны вештыны став важ ужјдзјасдс. Оз ков вунддны—отсдг корддны уна-дн, а сдм ещд. Ссудајас колд мынтыны строкјасд. Крестанн, кодї оз мынты срок-кежлд бостдм ссудасд, тајдн ыжыд мјж вчдб суседјас-вдчын, сјјо оз сет сещдм-жд гдл крестаннлы кыпддны ас-гыс овмдс.

Фальшївей документјас вчддм-куза следствїеје помагд.

ФАЛШІВЕЈ ДОКУМЕНТЈАС ВЧЫГЈАС ШДЩ ВДЛДМАД ШПІОНЈАСДН. УЖСД НУДДНЫ НАЛЫ ГДМ ГЕТАЛОМА ФРАНТСІЈА.

БЕРЛІН. Газетјасын гїждны, фальшївей бумагајас вчддм-куза-пд следствїејес регыд-нн помасас. Сукдд кдсјоны сетны: Орловдс, Сумароковдс, Гуманскїјдс да Росмандс. Следствїејадз—їнформатсїон-неї бјуро, коддн вескдддма Гуманскїј, влдма шпїонскеј органїзатсїјајас тсентрдн. Сылдн влдмабс шпїонскеј јукддјас Франтсїјаын да мукдд государствојасын. Гдмсд тајд органїзатсїјалы влдм ледд Франтсїјаја правїтельство, мед

јонасд влдм сетд сдмсд большевикјаслы паныда уж нуддм-вылд. Франтсїјаја правїтельство сдм-вылд-жд СССР-лы паныд уж нуддлмабс белогвардїејскеј важ генералјас—Врангел, сдєнїкїн да Кутепов. Франтсїјаја правїтельство тајд сдм-вылас коравлдма сдсдєн-њејас СССР-јылыс дај шдщ Германїја-јылыс. Франтсїјаја шпїонскеј органїзатсїјајаскд Гуманскїјдн јїтддыс влдма зев чорыд. Сїјдс вештыны оз некод вермы.

Кушдм „документјас“—сертї Амерїка лдсдддма воыгддм СССР-код.

Вашїнгтон. Јурдддны, бытвдкд германїјаја правїтельство шыддчїс Амерїка-дїнд да корїс сылыс ыстыны пїемблыс фотографїческеј снїмок, коддс влдї јдзддма 1923-д вога декабр тдлыныс государственеј департамент. Сїјд пїемблыс бытвдкд влдма Чїновјевлдн, кодї гїждма сетчд амерїкаса коммуїстјаслы инддјас, кычї дтвтычыны да нуддны революција уж. Вїсталдмјас-сертї, германїјаја правїтельство-пд сїјд пїемд снїмоксд кдсјд дтлабдлыны фальшївей документјасдн, кодјасдс вчддлма Орлов.

Јурддма СССР-дс Ревельн амерїкаса консул-пыр. Јуз гїждмын влдї индма: „СССР-код воыгддм лдсдддыс мїјансд кутд Амерїкаын революција-нога ужнуддмыслдн. Кытчд оз дугдныны сыс, сетчдз воыс-сдмыс оз вермы мунны“. Мед-ескд Амерїкаын революција-нога ужнуддмысд СССР-лїе петкддлыны (пуктыны помка асланыс гїждмыслы), СССР-дс јурддм-бдрас аскїнас-жд јдзддїсны Чїновјевлыс пїемд, коддн сїјд бытвдкд шкдтд амерїкаса коммуїстјасдс бурмддны революција-нога ужсд, лдсддданы, воїеннеј груп-пајас.

„Нју-Йорк Уолд“-газетын ужалыс гїжд, тајд пїембдс Орлов фальшїкајаскд дтлаалдм-борын-кд адзасны, мјј сїјд фальшївей-же секї кутас тыдданы: СССР да Амерїкасет воысдмыс днїд пдмдма фальшївей документјас-вдсна. Тајд пїембдс јдздддыс влдї мундма со-кычї: 1923 вога декабр тдлысд государствоса секретар Јуз јдзддїс газет-пыр Амерїка-пд оз кдсјн нуддны сорнї СССР-код. Сы-јылыс влдї

Онї-кд тыддвтчас, мјј тајд пїемблыс влдма фальшївей, государствоса департаментыс јона јаналд, сїјд-дд тајд пїемд-вылас і влдї ыстысд СССР-код воыгддм лдсдддыс пук-гїгдн. Амерїка ескд днї та-куза вермис-кд лантдмдн олїс. Сдмын сїјд ачыс корїс Германїјабс бура фальшївей документјас вчддлм-куза тдддданы да пїемдтд сдддмыс Германїјалы дткжїтчыны оз лыот.

Революција дор сулалыс робочей сддд.

Берлїн. Фабкомд борјис-гдн Сїменс Вернер предпрїятїејас-вылын, кытднї ужалд 24000 робочей, робочейјас сдветд 12 мандат сурдма революција-дор сулалыс профсојузјаслы, 15 мандат реформїстјаслы, 1 мандат революцијалы паныд муныс профсојузјаслы да 1 мандат сїндїкалістјаслы. Робочейјас важ сдветын влдїны 18 мандат

реформїст профсојузјасоам, 5-мандат революција-дор муныс профсојузјаслдн, 5—сїндїкалістјаслдн. Кдт ескд бор-јысдмнас вескддлысны сотсїал-демократјас, сдмын оз вермыны пдмддны революција-дор сулалыс робочейјасдс вескдддан апаратд сурдмд. Та-дї-жд мундма борјисдмјасыс Гамбургын да мукддланы.

„Бетерфїнг важ кордмјасыс дткжїтчїс“.

Парїж „Авенїр“ - нїма (франтсїјаја промышленнїк-јаслдн) газет нєрпдн вузасыс сдветаса органїзатсїја да англо-амерїканскеј нєрп кампанье-конт лдсддчдм - јылыс гїжд. Лдсдддчдмсд вчддм-бд-

рын сдветаса органїзатсїја вер-мас мукдд кампаньејас мз-жд вузасын англїјаја рынок-вылын. Бетерфїнг-пд дткжїтчїс-важа кордмјасоыс. Та-јд договорсд вчддмыс-пд зев ыжыд вендм-тор СССР-лн.

Вдв леддма 100%-сајас.

НАРДОР. Экспортнеј вдр программа-сертї унжык леддма дај тдыс ваддд строк-дыс тырдма. Та-куза—Молотов јортван војма телеграм-ма. Телеграммаас шумдма: „вдрлезан программасд тыртдмыс зев ыжыд вендм Нардорса органїзатсїјајаслдн овмдс кыпддан ужын. Ыста чолдм да сїја вожд таз-жд бура ужавны“.

Вкладјас сдддны.

ТїФЛїС. Март 23-дд лун-кежлд Грузїјаја сдм - чджан кассајасын вкладчїјаслдн лдыс сддї 8126 морт-вылд, а вкладыс 312325 шад-тдн. Тајд кад-кежлас-жд став вкладчїкыс Грузїја-паста 34295 морт, а вкладыс 2.773.887 шадт.

Вуждны латїнскеј алфа- вїт-вылд.

Казань. Татарскеј республикаын днї мунд „двухмєсач-нїк“ латїнскеј алфавїт-вылд вуждм-куза. Онї 50000 морт-сајас велддчдны лыфдысны-гїжны вылд алфавїтдн.

Ылдддма јурдлс.

— Април 26, 27 да 28 лунјасд Мдскуаын кутас мунны индустриал-затсїја мдд зајомлдн 2-дд тїраж.
— Котсовд (Германїјанн) уодма јддс новлддлан ајероплан. Лотчїкыс да ндшта кык морт кулдмабс.
— Бранскын лылїснї селкор Морозовдс вїнејасдс Совадс да Ко-жуховдс.

Кїтајыс петкдддма СССР- ошад 26 мїл. шадт дон.

ХАРБІН. Тајд лунјаснас мунис Кїтајса банкын јуралысаслднн сдбранье. Сдбранье индїс, банкыс-пд јона отсасїс СССР-Кїтај-кост вузабдлы, кїтајса промышленност кыпдддлы Банк отсдгдн петкдддма Кїтајыс СССР-д 13.000.000 доллар дон шад, којмд јукддны став петкддан шадгыс во-гдгддн банкыс бостдма прїбылыс 800.000 доллар.

Огö сөтöй кезовтны гөл жöзöс.

ЧОРЫДА ВЕРМАГАМ ОЗЫРЖАСКÖД, КУЛАКЖАСКÖД ДА НАЖÖ-
ДОР ГИНЫГЖАСКÖД.

Ташöм жöзлы коперативын места оз нов лоны.

Сыктывдинпомын, Көзүв вöлбөтүн ем потребобшество. Тажо потребобшествогö колö шуны вескыда-кө прöстө лавкабн, коператив ногсаыс сiжө некытi оз ло.

Жүгдöдчан уж-вылö, пажык да гөл жöз-пöвсын уж-вылö танi облалöны. Сöлалö правленнеыс, а правленне-нас ставнас бергöдлö шöтöвöд Кудинов. Кудинов озыр шленжае мыш-сажын керö, мыж думыштас.

Фекабр тöлысын мунис вогöгöрса уж-жылыс собранне. Сени Кудинов чорыда сувтiс воча гөл жöз коперативö кыскöм-жылыс правительство шумлы. Сы-вылö вiжöдöмөн гөл-жöзöс коперативö пыртан фондö пажыкжас сетiсны 15%-пыффi сöмын 5% вога барышыс. Ташöм еща област-паста некөн абу.

Кулакöс вевтiсны шөркөд-дема олыс нiм-улö.

Туржа вöл, Велана сиктын Н. С. Габовлы вот вöли пунктмабe 50 шайт да бöрас чiнтiсны 25-öз.

Вiжöдлам Габов овмöс-вылö. Вiжүмы сыкөд вöлбөтас абу. Во-гöгөр вiжö слуга-казакöс, кор öтiкöс, кор кыкöс. Боки нажöткасö, вiжүмы помсыс-öп-рич бостö 360 шайтөн тöлыс, вонас 3600 шайт. Ташöм морт-

Жесевлы пöдрад сетöны жöз вынөн нажöвiтчыны.

Ручын, Кулöмдiн у., iс-полкомын журалыс Ракин медалiс школадi пeс заптыны Ö. Ö. Жесевöс. Жесев лöб мед-озыра олыс Ручас. Сылөн абу бöржысан права нi нiнöм. Колан во школа стрöитны пöд-радшкын Жесевыс-жö вöли-да

Тöрг-вылын i шайт 20 урöн, а гуөдөн 22 урöн.

Колан во Пожолын, Сыктыв у., лесней стража кутлис Согчöм жагыс керкас да көчанижасöс ес адзвыс. Таво кутöм кертö лежисны тöрг-вылö. Дон-сö пунктисны зевыжыдöс, iш.20 ур.Тажö доннад нöбгыс некөд ес öур. Чагитисны кер ендас-нiн вöрад да бур вежöра леснi-чей Токтуев туйтö адзас-на.

Гөл жöз собраннежас-вы-лын шулисны - нiн Кудиновсö вöтлыны коперативыс. Сы-вöсна сесга кутлис 20 гөл шлен петны - нiн коператив шленыс. Тажö петкöдлö, ку-щöм ковтöм Кудинов гөл жöз-лы.

Кутан-көвiставныжöз-кост-уж нүдöм-жылыс коператив-пыр Кудиновшеништас кiнас: „Мыж пö сыыс. Бура - кө вузасам, сiжө нiн ладнö“. Аскрiтика-жылыс буржык не шыасны. Кудинов горöдас дасöмын пельтö суожыка тупкы—чужман.

Сесга ревкомiсiгажас Кудиновкод-жö Клыков ем. Клыковлы сöвет властыд — жöз грабитан власт, гөл жöзтö Кудинов-моз-жö мустöмтö.

Оз-кө тажö кык другöс туркытны татыс коператив аслас могжасыс жона бокö кeжас. П e д а л ь. Сö овмöс - сөртi крестанаöс торжöдлiгөн вöждöрсö вöли озырö гiжлöмабe, а бöры-нас шөркөд-дема олысö ву-жöдiсны.

„Мед-пö вылисан воасны да оз кутны жмiтны, оз шуны, тiжан вöлбөтүн-пö кулак-жас емöс“, шубны вöлöм iс-полкомса да партячейкаса шленжас. J o c — п e л ь.

Мортыд бостас-да, некөдлы нiнöм вiставтöг, вöртö вузалаc 22-28 урөн кер (iш. 20 ур-пыффiыд) Воно-Иванлы. Во-но-Иван служитö Вiжынын iс-полкомас, олö бура-код. Воно-Иванслөн i вöлöма. Штрап мынтöм-пыффi сылы донтöм-доныс кержыд-на сурi. G у з - п i.

Бертам лок мыржасöс öтувjөн мунана туй-вылыс.

КОЛЬЕКТIВЖАСЛЫ, АРТЕЛЬЖАСЛЫ, ТОВАРИШЩЕСТВОЖАСЛЫ КОЛÖ ЧОРЫДА ЮГ ГИНОМ ВIЖÖДНЫ, МЕДЫМ ЕЗ ВЕРМЫНЫ СУГЫНЫ СЕТЧÖ ОЗЫРЖАС ДА БЫДГАМА ЛОК ЖÖЗЫС. СИЗ-ЖÖ I АСЛЫНЫС КОЛÖ ЛУЧКИЖЫК УЖАВНЫ.

АКВАДСА „ВЫЛ УЖ“-НИМА ТОВАРИШЩЕСТВО.

Аквад сиктын (От вöл, Jемдiн у.) нөлöд во-нiн ужалö „Выл уж“-нiма вiжүмы ужалан товаришщество. Сiжö öнöз-на ассыс могжасöс ез вермы нүдöны кычi колö, öм тырмытöм-понда. Медвождöр бостчылисны весавны вiжүмы керас да ужыс прамежа-ез-мун. Гель-промкредитсоюзлыс корлисны ссуда вiжүмы вöчöм-вылö да ссудатö ез-i сетны, асланыд ужөн-пö ужалöж,—шуисны.

Сы-бöрын товаришщество вiжүмы вöчöмыс еновтчiс да востiс аслыс кучик-вöчан завод. Медвожда вожасöс кучик вöчöмыс пöлза вöли оз во, частныкжас венöны-да. Колан гожöм частныкжаслыс завод-жасöс тупкисны да сы-бöрын товаришществолөн (вынjöрыс нöжжөнiк кугiс содны, унжык кукас вайöны вöчöдны, даж шленжасыс содны.

Колан вога октабр тöлыс-кежлö öмыс товаришществолөн вöли зев еща: капиталжас—610 шайт да 52 ур. вкладжас 360 шайт да Комi Гельбанкыс бостöм ссуда 785 шайт. Шленжас сeкi вöлины 18 морт; на-пыщкыс гөлза олысжас 10 морт, кык комсомолеч.

Уждысан товаришщество-лыс бостiсны ссуда 500 шайт-

да сы-бöрын ужыс тöдчöмөн кутiс бурмыны. Нөл тöлысöн вöчiсны 100 ку, мыжыс бостiсны докодсö 269 шайт.

Востылисны жайөн вузасан-ин да ужыс сени мунис частныкжаслөн-моз. Сöмыс та-вылö вöли частней, ез вöв суjöма обшей оборотö. Патентсö сет-лисны товаришщество нiм-вылö дон босттöг. Товаришществоса журалыс М. I. Туркин да кык шлен (öтиыс ревкомiсiгажын) лыффысöдны частныкжасөн-жö. Туркин вескöд-лана уж нүдöм-пыффi жай вузавлöмыс öмсö бостiс аслыс. Оборотыс вöли жагыс 1375 шайт. докодсö сетiсны товаришществод сöмын 34 ш. да 41 ур. (3% оборотыс). Öткымын кырымпасжас абу закон-нөс, подделажтöмабe. Ташöм лок ужжасöс ердö ез петкöд журалыс, сöмын шленжас сорныс качалисны.

Март тöлысын вöчiсны срок тыртöж бöржысöм. Ревi-чiжа-дырji, журалыс ез сузöны 83 шайт-сажас. Товаришщест-воса правленнеб вескалыны гөл-жöз. Öнi пырисны бара шленö 10 морт, унжыкыс гөл крестана.

Герп Молотов.

Жона i пызжыштисны ноль вога jubилеjтö.

Сыктывдин-помын нөл во-сажын котырчiс вурган артель. Таво март 10 лунö ар-телын ужалысжас, 75 морт, бура-i коллалисны артельлы 4 во тыран лунтö. Став ужалыс пыктысiсны вина-вылö 2 шайтөн да кык вöв-доф тыр вайисны винатö. Ноль-лун пöш-тi сесга лаллалисны ставныс сактöм кодөн. Мöдa-мöдныс-көд мужикжас козасiсны-даj. Ез колтчыны мужикжасыс i нывбабажас.

Жандысны колö таыс, Сыктывдин-помса вурган артелын ужалысжас, ташöм ужыс.

Гöныс да кучикыс-нiн колöма.

Пажгаса (Сыктыв у.) уждысан товаришщество таво вайiс бур рöда öш да дог-вор-сөртi сетiс вiжны öтi крестанилы. Куjим во-мыстi öш-сö шубма сетны вiжыссы. Öшсö көчаниыс вiжö омöла, вердö ежөр турунөн, öшлөн сöмын-нiн гöныс да кучикыс колöма, четчавны оз вермы. Та-понда крестана мöсжасöс öш-дiнө вайлöны шоча.

Ташöм öшнад бур-рöдтö он паскöд. Колö буржыка öштö дөжöритны, мед воас-жö-нiн кушöмкө пöлза.

дурiн.

Озыржасыд жона көмöдöны.

Ыб вöл, (Сыктыв у.) машинней товаришществоын унжык шленыс озыр-жöз. Гöла олысжас сöмын 3-өн. Арнас вартiгөн став шленлыс лыд-фылм колтажасöс да мынтöны шу-лим колта лыд-сөртi. Кор кутiсны артавны—ужсö дон мынтöм-вылö, озыржас бостiсны öинны аслачыс,—шуисны ужалöмыс дон мынтöны жедок-сөртi. Мiжанлы, гөл-жöздылы тажö зев öбiднö лöи, даj вартöмыс донныс кай вöлö. Бостга ме пример-пыффi ачымöс. Менам 9 жедок. Вартiгөн ужалм нöлөн öiгiм лун чöж, даj вiтöд вöв. Ужалöмыс петö 35 пöфенцина. Сыыс öпрiч нöшта мен-öным корöны ужалан дон 5 шайт. Нан, вартöм-бöрын, лöи 768 кило-грамм, а ужалан дон мынтöны лöи 40 шайт. Озыржасыд вартiсны нан-тö, мiжан мында-жö, ещажык пöфенцинабн да јешшö-на лöб со мiжан мынтöны налы дон. Со-öб озыржасыд кычi шыра-канасöдны гөл-жасыккөд.

Шлен.

Kodі шöктiс заводсö востыны.

Аквад сиктын (От вöл, Jемдiн у. Козлов J. J.) таво бара востiс кучик вöчан завод. Козловыд патент-сö бостöма артель-нiм-вылö, гөл жöз-пö öтувjөн ужалöны,—Козловыд шубма. Гөл жöз мышку-сажын ужалöны шöч-i важ кучик вöчысжас—Козлов вок котыр. Санiтарней врач вiдлалiс заводсö да ез шу шогма-набн, оз-пö поз востыны заводсö, Колан во Уж жүкöд тупкылыс тажö завод-сö омöл условиежас-понда. Успол-комнi Отса iсполком-нi абу сетöмабe Козловлы разрешеннебe, даj наjö оз тöдны, кодi шöктiс заводсö востыны.

Kodі-нö шöктiс Козловлы завод-сö востыныс? Герп-Молотов.

Кушöм крыса-нö жаjсö сөjö?

Мылдинса (Кулöмдiн у) уждысан товаришществод вай-жалöны Шугöрыс да Вожаыс жаj. Тушатö вайасын да јамш-щикжас унжыкыс оз сузöны 5-6 шайт-дон. Öтi јамщик абу сузöма бура уна да мöд-пöз веситны шöктöма. Мöдыстö жын мындаыс сöмын-нiн суз-сөйтöмыс лöма. Јаjсö примi-талö Мылдинын Јуфiн Иван.

Kodі танi мыжаыс, мыл-динса примiтысыс алы шугöр-са сдajтысыс? Эвер-кy.

Черанвез.

Быдөн тöдöны, черанвез-жас медса уна овлывлöны најта, дурка олыс көчажова керкажасын, сесга öбразжас-улы-ны, торжа-нiн öнiја кадö, јенлы ескыс жöзны пыр ещамыны мöдiсны-да. Крестöвiк черанжас везжалöны öбразжас-гöгöрыд быд-сикас-рöма вез-жасöс, медым ескö сузмöм гут-жасöс нöшта-на кычкö-мыжкö мlöдöны-пöржавны. Шуам, бап-тiстжас, бурөилöм да с. в., ставыс сiжö везжас öтi черанлөн—крестöвiклөн.

Јанвар 14-öд лунö, Ајкi-наын тыдовтчiс јешшö öтi-öикас черанвезлөн помыс. Сi-јöс i çавјам (распутаем).

Ајкiнаын ем тсентроспiрт лавка, лавкаын зав, а кодi завыс? Исакос — ВКП(б)-са шлен. Бурещ јанвар 14-öд лунö (вильлун) лавкаса зав Исакос, умöма-нiн, буракö, ас-лас гөтырыс-да, пыртöдöма лавкаас мусуксö—Поповаöс. Колö шöч пасjыштны Поповаыд вiнабн гуөдн вузасö—шiнкарка.

— Часлы, голубушка, гөтырöј тыдалö локтö... Вай-жö те пырав складö да пукалышт сени iчöтiка, кытчöз гөтырöј бöр оз мун,—качалiс Исакос гөтырыслыс локтöмсö да шубö Поповалы.

Пырис Исаковлөн гөтыр лавкад iдралыштны-да чыш-кыштны-да. Сесга i складад шöч кычкö слöжмасы пырыны (мужикыс ескö пыкыштö-жö, вöлöм, складас пырöмыс-да).

— Но, те-нö мыj танi јашщик-вылас жуjвiçан?—пырöм-мыстыс адöма Поповатö да јуалö. Мöдыс сöмын мыжа пон-моз ерыштчöма. Скöрмöма Исакос-гөтыр, даj коккiдiка шлочкöма чужöм-банас Поповалы.

— Оj, вiјас менö стерво-ныд, вiјас...

Исаковлы вескалö кi-улас тыртöм сулеја да ускöдчас гөтырыс-вылö. Лыби шум, гам, чiрзöм, уна судта чорыд маъ. Вiна нöбны локтöм жöз абу i лыстöмабe лавкаас пырыны, çон дас-кымын минут сула-

лöмабe кiлчö - понас,—шен-чöны, оз тöдны, мыj лöи, ку-щöм „светопреставленне“.

— Мед-бара, чöрт накöд, козасöны,—мöвпыштiс Попова, квачитiс 6 парта вiна, даj уток лавкаыс.

Кос-бöрын Исаковлөн кай-мабe лöзжас, гөтырыслөн уна-латi вiзавтö вiр.

Кодкö, бостöма даj гiжö-ма та-жылыс свен-газетö iчö-тик заметка. Сöмын заметка-ныд öвет-вылö ез i јавитчыс. Вик-са журалыс Караçијев-таj вöлöм шуö: „кыч-нö ташöм мiстöм дела позас жöзöдны свен-газет-пыр. Ме көт ескö, шуам, i ВКПi(б)-са шлен-жö, сöмын, код-тöдас, вермас-öд i аслам грекыд лоны...“

Вескыда-кө шуны грекыс сылөн жона-нiн тöдчö. Гарт-чö важ пöлитсаын служитлыс гөтыркöд — Малафiјевакöд, уголовней уна мыжжас вöчыс Берникос Максимкöд (мiлитсi-онер партфелын уна фелö-нiн куjлö сы-жылыс). А медым топыджык jтöд кутны Караçијев выдвiнитöма Бер-никовтö ВК-бердса РКi сек-

тсiјаса бjуроö, даj потребоб-шествоса правленнеб канфi-датөн.

Потребобшествоса прав-леннеын журалыс-нö мыjла Берникос-вылас... ш-ш-ш... чö-лөнжык. Правленнееса журалыс Поповыд, öтi-кö, ВКП(б)-са шлен, мöд-кö, кор качалö-ма, мыj нантö мöдасын нор-мабн сетавны, мортыд гуөд-нiкөн сөтыштöма аслыс „про-запас“ çон кул жежыд пыч, даj мукöд төваржас. Гөтырыс-таj бöрыннас вöлöм ошjысö:

— Мi, брат, олам öнi важ-са купечжас-ногö лöсыджыка-на(!) Тажö кычкö i жöзöбма свен-газет-пыр. Сöмын ревко-мiсiгажас шлен Лодыгiн свен-газетад гiжас чорыд опровер-женне (кычi-нö позас, морт-лыс лакöстасны-да, не весал-тыштны!). Сiжö опроверженне Лодыгiн весалис правленнееса журалыс-сö-i коперативса при-кадщиксö-i.

Прикадщик. Пустакi. Сiжö нывбабажас-вылас сöмын кужö горзыны.

— Сволоч!...—сылөн мед-са шöкыд кыч нöбасысжас-

вылö горзiгөн. Ферт, мортыд-лы сöкыд-жö вöли. Ладнö јешшö мöдöс бостiсны-а. Кө-дöс бостiсны? Ферт-жö, ез гөл мортöс. Гöлыслы потреб-обшествоса правленне öтка-житiс, а сы-пыффi прикадщi-кавны бостiс öзыржык крестанинöс Балiнöс. Но, а Балiн, кор сiјöс прикадщикас бостiсны вöчiс бал, гöчjас-пыд-фi корiс, ферт-жö потребоб-шество правленнееса да ревкомiсiгажас шленжасöс (колö-жö-öд благодаритнысöл).

Ставыс со таçi i гудрасö-ны, везjöны черанвез. Сöмын правленнееса журалыс Попов гөтырлөн öлбöмыс оз лепты школаын велöдысжасöс да шуö:

— Абу ме морт, ог-кө су-дö сет кодöскö iнчелеген-тсiја-котырысö!...

Ферт, ме воçвыв шуны нiнöм ог лыет, коджас танi судö-лi, кытчö-лi вескалöны. Тöда сöмын,—Ајкiнаса парт-ячейкаыс сук черанвезжасö колö чорыда чышкыштны.

Өдм чөжан касса өдм пунктөм петкөд-лө, нушма те, совет власты отсалан кыпдны овмөс.

„ДУХНЕДЕЛЬНИК СБЕРЕЖЕНЫЯ“ КУЧА ЛЕЗӨМ МЕДБУР ӨТӨНӨ-ӨШӨДАН ГАЗЕТ-ВЫЛО КОНКУРС.

Өдм чөжан кассага алы обисполком-бердса отсаван комиссия шүс нүдны конкурс „Духнедельник сбереженыя“ кужлө лөзөм медбур өтөнө-өшөдан газет-выло конкурс. Премия лөб 10 шайта. Премия лөб сетөма сешөм өтөнө өшөдан газетлы, кытөн лосны бур лозунгас, рисундкжас, статтжас да колана бур мукдө материал өдм чөжан кассага алыг уж бурмөдөм-куча.

15-өд лунөз лөзөм өтөнө өшөдан газетжас: Ревноллегијаслы, көсөныкө петкөдны асыныс газетсө конкурс-выло, колө ыстыны газетсө апрел 20-өд лун-кежлө Областувса өдм чөжан кассага. Кушөм газетлы сетны премия—шуас өдм чөжан кассага алы Обисполком-бердса отсаван комиссия. Көни мед бура нүдөны „Духнедельник“ Көни мед-бура петкөдлөны сижө өтөнө өшөдан газетжас-пыр? С. д.

Индустриализация дөдөжык нүдөм-куча колө, став прөст өдм ужалыс жөзлыс чукөртны да лөзны государствоса оборотө.

БӨРЖАМӨЖ УЖДЫГАН ТОВАРИШЩЕСТВОЈАСӨ БУР ЖӨЗӨС ГӨЛ ЖӨЗ-ПОВСЫГ.

Өнөз-на өиктса уждыган товаришествожасын ужсө пунктөма өлө зев лока, вескавлыны сетчөжасө өмөл жөз. Оңи товаришествожасө бөржөсгөң (заводтас мунны апрел 1-жа лунсаң) шленжаслөн колө воцыв мөвпыштны, мед ез вескавы правленыса шленжасө жуыжас, өдм лотыоаса, озыр жөз да мукдө, коджас-помыс оз-поц видчыны бур уж. Колө бөржыны гөл жөз-пышкыс төлкажык војтырөс. Нөмдинса (Кулөмдин у.) уждыган товаришествожасын воцза воө ссудајас отавлысны кыч-сурө да кодлы вескалө. Уналы отавлысны вина-вылө, гудөкјас-нөбөны, табак көшөл бөрајас-вылө нывјаслы, свадбајас-вылө, растратајас вевтөны да кулајаслы. Сетавлысны гырыс ссудајас запикајас-вылө гижыштөмөн. Аслыныс правленыса шленжас ботавлысны ссудатө 200 шайтөн. Січ-жө

сетавлөмаөбө гырыс ссудајас аслыныс рөдөнајаслы. Јуөмыс товаришествожасын ужалысјас ез бөрынчывны, еща-лун өвлісны јутөгүд. Бөра сөсөга ез суцөны казеннеј өөмтө 1036 шайт-сајас. Оңи бөржөсгөң тащөм жөзсө оз-нүн ков өібөдны матө, медым ез сурны јуравны товаришествожө. Таво совет-правителство лөөбөдс бур план, щөктө отсавны колхозјаслы, гөл да шөркөфөма крестаналы. Мед өөкө тајө плансертыс кужысны лучкө ужавны, колө бөржыны товаришествожасө партјечјасөс, комсомольчјасөс, да јутөм жөзөс гөла олысјас-пышкыс. Нывбабајас да делегаткајас, щөц пырөј шленө уждыган товаришествожө да щөш ботчылөј ужавны өтувөң, бөржөј товаришествожасө шогмана жөзсө.

Пыщ.

МИЛАНЛЫ НОРАГОНЫ.

— Гаржаны, Пажга өл. Сыктыв у., Чудов мельничаны вескыс абу, сы-пыффи көшас пасјас лөбөдөмаөб. Тајө мөраыд зев ічөт. Важөн ыждыжык өлө, өңи чинтөмаөб. Гледопыт.

— Сыктывдинкарын „Асја-кыа“ гөстөничаны өбөд сетөны мед-војдөр дөна өбөд нөбөсјаслы, а курсантјас да мукдө өсөні чөпта жөз пукалөны, видчыөбөны кык часөз. Курсантјас.

— Мордінса (Кулөмдин у.) ісполкомны јуралыс Забојөв-пө Коншасалы наң норма лөбөдө сетны нач өтнас да наңајаслы сетө, а наңтөм-јаслы оз, да лөб көјдысјасөсө ојны. Сөсөга ачыс Забојөв норма лөбөдөм-јывыс гижөдсө бөстөма да мукдөлы јавитөз нөбөма-даөтыөбөма војдөр наңнас ачыс. Бинокл.

— Керчөмжаны, Кулөмдин у., Комітөслөн кладовщик Касов Кірдаса Вас-Ілалы сетөма 5 кіло сакар кулөмдинса гр-н Попов В. О.-дырјі. Сөсөга мед Поповыс нөкодлы нинөм оз вистав щөц 2 кіло сылы сетөма. Кывсө, мукдө-пөлөс төвар-пө січ-же сетөма. Кык пома бөд!

— Кужжө, Кулөмдин өл., пісмө-газетјас новлөдлө улылана са техникумын велөчыс. Унаыс сижө поштатө бөстас да нуө Улыланаас да вајас вөжөн кык-бөрын. Овлө, өдм новлөдлө төльөбө. Нігагазет, өвлө, оз ставсө сет, кодө воө өиктас. Тацнад газет да журнал суцөдысјас оз содны. Кужбаса.

— Поље өиктас (Пожбө өл., Кулөмдин у.) пошта кудыс пісмөјас зев шоча бөстөвлөны да крестаналы лөб, мед пісмөдыс өдјөңжык мунна, летчөдөны өлөбөтөчөс 9 клм-сајө.

Ігушов петкөдліс прімер пражычөјтны.

Вісөр рајонувса 949 кв. 1-2 деланкаыс пріјомшкө Ігушов віцөпырөм-кежлө летчыліс гортас. Ужалысјас сы-вылө віцөдөмөн щөц летчалысны.

С У Д. ВЕШТАМ ТУЈ-ВЫЛЫГ БЫДӨНӨС, КОДЈАС ТОРКӨНЫ КОЛЛЕКТИВИЗАТСИЈАЛЫ.

1927 вогаң Керчөмја өлөбөтүвса гөлжык крөстана, асөңныс өвмөсөсө кыпөдөм-куча заводтасын өтувтөчаны коллективјасө. Организүтчылөма сені кујім коллектив. Кык коллективас пыралөмаөб унжыкыс гөла олыс крөстана, а көймөдас, кыч шуласы, пролөчөтлөмаөб і кык бура олыс крөстанын. Озыржыка олыс жөз ацчасны, тајө өтувтөчөмөн гөл жөз најө кабыр-улыс вермасны волскыны, дај кутасын быд-ногөн торкавы тајө ужсө нүдөны, мед өөкө тајө коллективјасыс кіөсісны.

сыс чөблөвлөма, гөл жөзөс наңбөң „отсавлөма“ нуждајас-дырјі, кымын граммөн лун наңсө отавлөма бур лунјасас ез-жө-тај мортнө вистав-а. Кодкө „коллеговад“ пыралөма шленө, дај воцө-вылө көсјөсө пырны сетчө. Мат дај сөмын, неөкөдлөң мыж „абу“, а најөс суфитөны.

Мыјсө, мортјасыд, абу өчлөмаөб, нөјтавлөмаөб коллективса шленө-јастө, вичтө, өлөм, грөчөтчөны, вад грөчөтчөны суавны, туј-вывтөңд муніг-костыңд понјас-моз усөкөчөвлөны, сакөны і пурөны. Коллективса шленөс өтө пішшальыс көчөс-пыдөні пызыштлөмаөб, сөмын пөмыд өлөма-да кыч-кө јөшөд абу вескалөма. Кодө лылөма, січө абу і вермылөмаөб төдмавыс. Мортјасө сетчө тодөдөвлөмаөб, мыј өлөмө рытјаснад өормасын-кө і гортас оз лыотны мунныс да үчөны сені, кычө војыс суас. Совет власт өвмөнад өлөм повөдлөны. Регыд-пө-өд Совет властыдлы пом воас, сек-пө тіјанөс „коллеговјасөс“—(тац шубөны сені коллективјасөс-да коммунистјасөс) кутасын лылөны, буржык-кө петөј бөр „коллеговөныс“ даө бур-вылыс. Сөсөга колан арын „коллеговчыс“ собранне-бөрын кутасын шай јуны, сек мортјасө тодөдөмаөб сижө керкаад, да ладнө үдөтөмаөб ігнасны, кілчө ігансө өөкө төвөдлөмаөб-жө-да, кыч-кө тајө „коллеговјасөс“ пыклөмаөб да дорјөсјас лөктөчөңд пөчөтсјатө абу-жө өновтөдөмаөб-а. Сөтчө сөсөга локтас волісполкомны јуралыс, сижө көрөмаөб да мыјкө, морла, мортнө бөрсөныд „коллеговјас-вылад“ насту-пајтыс жөзтө торкас. Партызаналөма мортнө. Уна тор-на өөкө өчлөмаөб-да, ставсө-кө гижны вывті уна мөстас ковмас.

Збылысөсө өлөм „коллеговад“ шленад пыралөмнад мыждана жөз-пынө ошјөсөсөсөсө сетчө пыралөмаөб „коллеговтө“ пыщкөсөаныс зугны, да кыч мыј өөкө государствө-воыдлыс „коллегов“-ным куцөңд пө-лучитны машинајас, а шленөскөј вичөстө абу і мынтөвлөмаөб. Кык „коллегов“ кіөбөмыд (кыкыс, кујім коллектив-пысыс разалөма) најө і мыжаөб. Мукдө өвөдетелјасыс-тај (січө рачөбөм коллективјасыс шленөсјасыс) јортјас-дырјыңд суыдлы вескыда крапөдісны: кыс-нө-пө „коллеговад“ олан, көр-пө тајө жөзөңд быд-ногыс чөскөдөны, кодлы-нө-пө окөта лөб сені „коллеговад“ өвнөң, көр-пө нечөтчө петнөң он лыот, кыс ацчасны сетны і сакөны, көн төлкө өурас налы, сені і понјас-моз пурөны, век грөчөтчөны вичы, сотны да вад сөүны. Вөлөмкө бөра кывјад најө мыждөм-јылыс (өвөңөтөңөј закулөчөнеад) кушөм мыж вөчөмјас індавлөма тајө жөзөңд ставсө өчлөмаөб.

Тајө делөсө өлөдөлөм-бөрын суд тајө мыжа жөз-пөвөсыс шүс: О. О. Жікінөс пукөдөны ісправдөмө 3 во-кежлө да лыштыны праваыс 3 во-кежлө-жө, О. О. Булышовөс пукөдөны 2 во-кежлө да січ-жө лыштыны праваыс 3 во-кежлө. Ј. О. Жікінөс—1 во-кежлө пукөвны, но січө вөжө мырбөн ужөдөм-вылө, Ваддөров Міколај Конст. условно 2 во пукөвны, Іганов Вас. Оңтөпөвчы (64 арбөс, шөркөдөма олыс), сетіс прөдү-прөждөңөң, Жікін Мітрөј Івановыч, Лутојөвјас Олөксөң да Міколај Васільвөчјасөс мырбөң ужөдөны 2-3 төльсөн.

Гөд өң. ГІРСНІТӨМ-ПОМЫГ КУЛӨМА.

Волөа ісполкомны мунө суд, кывзөбөң делө морт вөјөм-јылыс. Мыждысөб Кушманова Анна Сөніловна.

Уна во-нүн,—вөстөлө суджы мыждана Кушманова: төрпөті да бөстөкө помнас төрпөңөңөң бөрі чыдө. Өтөк асылө бөны, ацдө Малтөсөвө өшөң-улас мыјкө өвчө, ме јуалі, а січө кыпөдөчс өвдны. Сөкөрмөң-жывыс мөнам бөтөбөма чөр. Сөсөга Малтөсөвөс повөдөм-раді ме чөр-над сылы морөсөд і гирснті! „Гирснтіма“ і ем—вөст-шөета чөр пырөма 10 сантөмөтр пыдта морөсөд мортчөдлы „гирснтіма“-помөс і кувыны лөма мортчөдлы.

Танө І уч. Сыктывүвөдүвса Нарсүд Кушмановаөс суфитіс морт вөјөбөң кујім во да кывті төльыс кужлө домзакың пукөвны.

Пөл.

Колө оз Обсудлыс штатсө чинтыны.

„Југыд туј“ 55-өд № ны „Судын ужалыс“ гижө—Обсуд-пө мыј-кө пыр-на асыс штатсө чинталө, а ужалысјас оз чинны. Сөсөга січө-жө індаөб, кыч да кодөс колө чинтыны өңја ужалысјас-пөвөсыс. Міјан-ногөн зөв бур, мыј „Судын ужалыс“ паніс газетын тајө өөрнөсө.

феврал 15-д лун-кежлө өлө нүн 20 морт. Тајө 20 мортсө і бөстө „Судын ужалыс“ да індаөб, кыч поцө воцө чинтавын ужалысјасөс. Кодјас тајө 20 мортсө? Сижө лыд фө Обсудса 6 членөс, 1 запас-неј судфаөс, 1 старшө сөкретарөс, 1 нотаріусөс, 1 судісполнөтөлөс да 10 технөчөскөј ужалысөс (щөц 2 стөрөж). Тајө 20 мортөс „Судын ужалыс“-сөртө поцө конкөда чинтыны 5 мортсө (2 обсудса шленөс, 1 нотаріусөс, 1 өөкретарөс, 1 машіністкаөс).

Зөв колана, мед өөкө не сөмын судын лө мукдө учреждөңөңөңн ужалысјас, а быд ужалыс воцөмөстчыс морт матөжык суфитіс учреждөңөңөңөң-нө да вөстөліс асыс думјасөс учреждөңөңөңөң штатсө, а сөңдө і рөскөд чинталө-јылыс.

Та-понда ми ногөн нотаріусөс өңі-кежлө колө колны. Сөсөга неуна кыв јөшөңд нагрукө-кајас-јылыс. „Судын ужалыс“-ногөң бөрөн артөс: сы ногөн „өтнас судісполнөтөлөс ужөн тырөма“, сөсөга неөкө нинөм оз кер.

Тані ми көсјам сөмын неуна вескөдөштыны „Судын ужалысөс“. Сижө гижөд-сөртө тыдалө, Обсудын некушөм штат-чинталөм оз мун дај абу і мундөма. Вескыда січө і гижө. „Пыр-пө чинталө, а ужалыс ез чинлы“. Віцөдөлам, кыч муніс өңөң штат чинталөм Обсудын.

Неважөн Обсудлөн Прөзідіумыс кывзөс судісполнөтөлөс доклат уж-јывыс да шүс, нагрукөкө-пө ічөт да колө-пө участоксө пөкөдөны. Со колө-кө і „ужөн тырөма!“ Ачыс „Судын ужалыс“ шүд, 2 өөкретарлы-пө нинөм өвчны, а щөктө кыкнасыс колны. Нинөм-кө өвчныс-пө мыла колныс? Міјан-ногөн, налөн өңі-кежлө тырөмөң на-жө ужыныс.

1926-27 воын Обсудын ужалыс 33 морт (3 өлөдөватөчөлтөң). 1927-28 воын адмінстратівнөј рөскөдјас чинталөм-могыс ужалысјасөбө чинтөма 22 мортөч.

Та-понда ми ногөн нотаріусөс өңі-кежлө колө колны. Сөсөга неуна кыв јөшөңд нагрукө-кајас-јылыс. „Судын ужалыс“-ногөң бөрөн артөс: сы ногөн „өтнас судісполнөтөлөс ужөн тырөма“, сөсөга неөкө нинөм оз кер.

Тајө чинтөмсө нүдөдөма өлө став Обсудса ужалысјас отсөгөн. Экономкомиссия Обсудын колөм 27-28 воас, поцө шуны, муніс јона воцын мукдө месткомса экономкомиссияјас-сөртө.

Неважөн Обсудлөн Прөзідіумыс кывзөс судісполнөтөлөс доклат уж-јывыс да шүс, нагрукөкө-пө ічөт да колө-пө участоксө пөкөдөны. Со колө-кө і „ужөн тырөма!“ Ачыс „Судын ужалыс“ шүд, 2 өөкретарлы-пө нинөм өвчны, а щөктө кыкнасыс колны. Нинөм-кө өвчныс-пө мыла колныс? Міјан-ногөн, налөн өңі-кежлө тырөмөң на-жө ужыныс.

Сувтис-ө Обсуд тајө вель ыжыд чинтөм-вылын (33 мортөң 22 мортөч)?

Січ-кө, колө-нүн 3 морт (1 шленө нотаріус, машіністка) „Судын ужалыс“ вөстөліс-ногөн Обсуд і вөчөма: өтө Обсудса шленөс шүбөма чинтыны (ыстөма-нүн Обісполкомө гижөд та-јылыс); машіністка - јывысөң

Облит № 119

Усть-сольск.

важөн код-нүн өөрнө мунө, сөмын чинтыныс некыч оз поцө-декрет-сөртө отпускың.

Сөмын нотаріус- јывысөң ми өңі-кежлө өгө-на воө өтө кывјө „Судын ужалысөс“. Мі төдам—карын сылы тырөмымөң уж абу. Сөмын ужыс сылөн абу куш нотаріальнөј дөстөвіжө өвчөң, сылөн ем ыжыд мог—Вікјаслы да участокса Нарсүдфајаслыс нотаріальнөј ужсөбө веөкөдөм, тудөдөм најөс гижасөмөн, өлөбөтөчөс ветлөмөн.

Та-понда ми ногөн нотаріусөс өңі-кежлө колө колны. Сөсөга неуна кыв јөшөңд нагрукө-кајас-јылыс. „Судын ужалыс“-ногөң бөрөн артөс: сы ногөн „өтнас судісполнөтөлөс ужөн тырөма“, сөсөга неөкө нинөм оз кер.

Неважөн Обсудлөн Прөзідіумыс кывзөс судісполнөтөлөс доклат уж-јывыс да шүс, нагрукөкө-пө ічөт да колө-пө участоксө пөкөдөны. Со колө-кө і „ужөн тырөма!“ Ачыс „Судын ужалыс“ шүд, 2 өөкретарлы-пө нинөм өвчны, а щөктө кыкнасыс колны. Нинөм-кө өвчныс-пө мыла колныс? Міјан-ногөн, налөн өңі-кежлө тырөмөң на-жө ужыныс.

Січ-кө, бурөс „Судын ужалыс“-ногөн Обсудын і муніс штатјас чинталан уж. Мі чөјтам, воцө Обсуд ужнөдөм-ногөңөсө конкөдөдөмөн, ратсіоналізатсіја нүдөдөмөн пондө јөшөңд на чинтавын штатјасөс. Січ-кө оз поцө некыч шуны, Обсуд-пө штатсө чинталө, а јөзөс оз чинлы.

Мај.

К сведению членов ВКП(б), имеющих желание поступить в Комвузы.

За Коми Обкомө остаются еще неопозвоанным в этом году место в Институт Красной Профессуры (на основное или подготовительное отд) и одно место в Государственный Институт Журналистики. Желающие поступить в текущем году в означенные вузы т.т. должны подать заявления в АПО ОК ВКП(б). Срок приема заявлений 10 апреля. Условия приема опубликованы: в ИКП—„Большевик“ № 7 за 1928 г. и в ГИЖ—„Правда“ от 26 февраля с/г. № 47.

АПО ОК ВКП(б).

Комі гижөсјаслы.

Апрел төльөсө „Ордым“ журнал петас гөран-көчөң кампаньө-көжлө да јөңлы өскөмкөд вермасөм-јылыс.

Ысталөј вөстјас, кывбурјас, вөрсанторјас, өыланкывјас коллективизатсіја-куча, урожај кыпөдөм-јылыс да өиктса өөмөс бурмөдөм-јылыс. Срокукыс апрел 15-өд лун.

Мај төльөсө „Ордым“-журналнө лөчөм сөшөд гижөсјас-жө вөр кылөдөм-куча. Ысталөј воцыв, срокукыс апрел 25 лун.

„Ордым“-редакция.

Вескөдөм.

Төртөја „Југыд туј“ газетын (58 №-ын) мөд лөстбокөс, „Коммунистјас оласногын мөтөмторјас“-ны стаганы, көймөд колонкаас, өчөмөд строчкаас выльөаныс гижөма: „Торја-нүн лөк оласногыс үөзө-ува јуралыөлөн“... а колө лыдөны: „Торја-нүн лөк оласногыс үөзө-ува учреждөңөңөңөң кымын-кө јуралысјаслөн.

Усть-сольский л/з. Комилеса в апреле месяце с/г предлагает перейти на 2 смены. Работавшим ранее гражданам на л/заводах и желающим поступить на работу, предлагает срочно подать заявления в За-водоуправлению, для определения их на работу.

СПРАВКУ за № 88 от 18/III 28 г. выданную бывшей ученице Вязинской шк. II ст. Нахлупиной Ольге Ил., проживающей в с. Пыселдино, где указано, что она выбывает из школы по собственному желанию, СЧИТАТЬ НЕДЕЙСТВИТЕЛЬНОЙ, т. к. она постановл. школьного совета исключена из школы за антисоветское поведение, за вредное влияние на учащиеся и слабую успеваемость. Вр. И. О. Зав. школой Ботвинниной.

Отв. редактор М. П. Минин